

รายงาน
การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2563

การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2563

การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการทำงาน เป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผล การปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับ มาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

กองคลัง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2563 ที่ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตรวจสอบได้ และมีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
  - การเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างปีงบประมาณ 2562 – 2563
  - การจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2563
  - จำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
  - จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง
  - ผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้
  - ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง
- 2) ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3) ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างปีงบประมาณ 2562 - 2563

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	ปีงบประมาณ 2562		ปีงบประมาณ 2563		เปรียบเทียบ ปี 62-63 เพิ่ม/ลด ร้อยละ (%)
	จำนวน โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	คิดเป็น ร้อยละ (%)	จำนวน โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	คิดเป็น ร้อยละ (%)	
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	37	6.06	43	7.58	+ 1.52
วิธีคัดเลือก	6	0.98	1	0.18	- 0.80
วิธีเฉพาะเจาะจง	562	91.98	517	91.18	- 0.80
การจ้างที่ปรึกษา	6	0.98	6	1.06	+ 0.08
	611	100.00	567	100.00	

หมายเหตุ : การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ปีงบประมาณ 2563 ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 182 ครั้ง และการจ้างเหมาบุคคลภายนอก จำนวน 335 ครั้ง

การจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2563 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สรุปได้ดังนี้

(1) การส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างโดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน เป็นไปด้วยความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7.58 ของจำนวนโครงการ/เรื่องทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2562 จำนวนร้อยละ 1.52

(2) การลดปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างโดยเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไข เข้ายื่นข้อเสนอ มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกลดลง คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของจำนวนโครงการ/เรื่องทั้งหมด ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ 2562 จำนวนร้อยละ 0.80 และการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงลดลง คิดเป็นร้อยละ 91.18 ของจำนวนโครงการ/เรื่องทั้งหมด ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ 2562 จำนวนร้อยละ 0.80

ตารางที่ 2 แสดงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2563

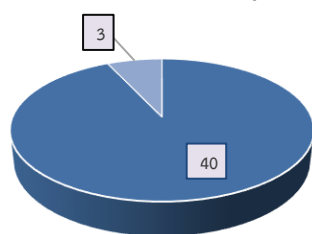
วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ/ เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	43	197,669,598.00	174,907,319.49
วิธีคัดเลือก	1	700,000.00	699,000.00
วิธีเฉพาะเจาะจง	517	91,025,713.00	88,688,343.63
การจ้างที่ปรึกษา	6	15,719,500.00	15,229,540.00
รวมทั้งสิ้น	567	305,114,811.00	279,524,203.12

จากตารางแสดงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2563 สรุปเพิ่มเติมได้ดังนี้

วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป สามารถจำแนกออกเป็น

- (1) วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e – market)
- (2) วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

จำนวนโครงการ/เรื่อง (ครั้ง)

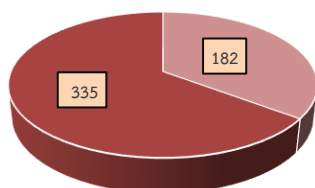
■ e-bidding ■ e-market

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ /เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market)	3	2,851,000.00	2,373,705.00
วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)	40	194,818,598.00	172,533,614.49
รวมวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	43	197,669,598.00	174,907,319.49

วิธีเฉพาะเจาะจง สามารถจำแนกออกเป็น

- (1) การจัดซื้อจัดจ้าง
- (2) การจ้างเหมาบุคคลภายนอก

จำนวนโครงการ/เรื่อง (ครั้ง)

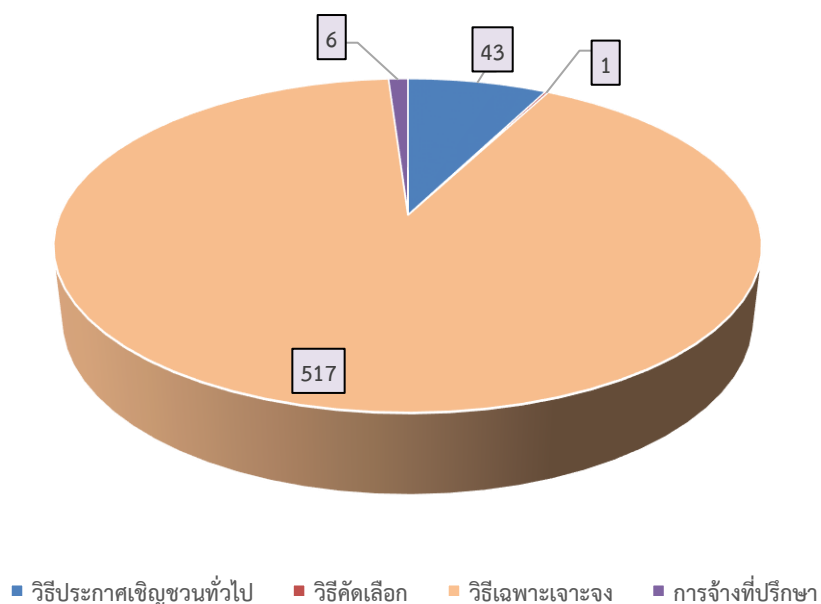
■ การจัดซื้อจัดจ้าง ■ การจ้างเหมาบุคคลภายนอก

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ /เรื่อง (ครั้ง)	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)
การจัดซื้อจัดจ้าง	182	69,002,893.00	67,695,982.63
การจ้างเหมาบุคคลภายนอก	335	22,022,820.00	20,992,361.00
รวมวิธีเฉพาะเจาะจง	517	91,025,713.00	88,688,343.63

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2563

โครงการ/เรื่อง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง				
	วิธีประกาศ เชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา	
ครั้ง	567	43	1	517	6
ร้อยละ (%)	100	7.58	0.18	91.18	1.06

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ 2563

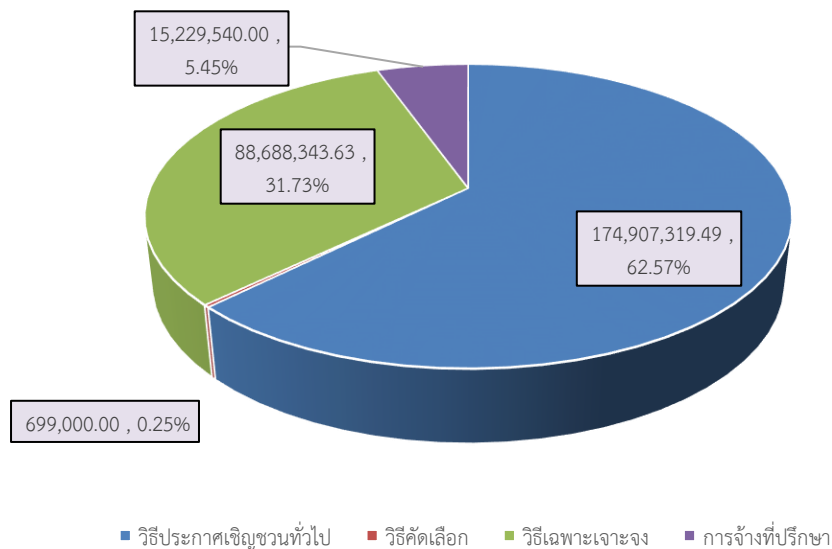
พิจารณาแยกตามจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่ามีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงมากที่สุด จำนวน 517 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 91.18 รองลงมา วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป จำนวน 43 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.58 การจ้างที่ปรึกษา จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.06 และวิธีคัดเลือก จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.18 ตามลำดับ

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงเป็นวิธีการที่ดำเนินการมากที่สุด เนื่องจากมีโครงการที่จัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท ซึ่งการดำเนินการเป็นไปตามวงเงินที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 56 (2) (ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2563

งบประมาณใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง ตามสัญญาหรือข้อตกลง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง				
	วิธีประกาศ เชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา	
จำนวนเงิน (บาท)	279,524,203.12	174,907,319.49	699,000.00	88,688,343.63	15,229,540.00
ร้อยละ (%)	100	62.57	0.25	31.73	5.45

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2563

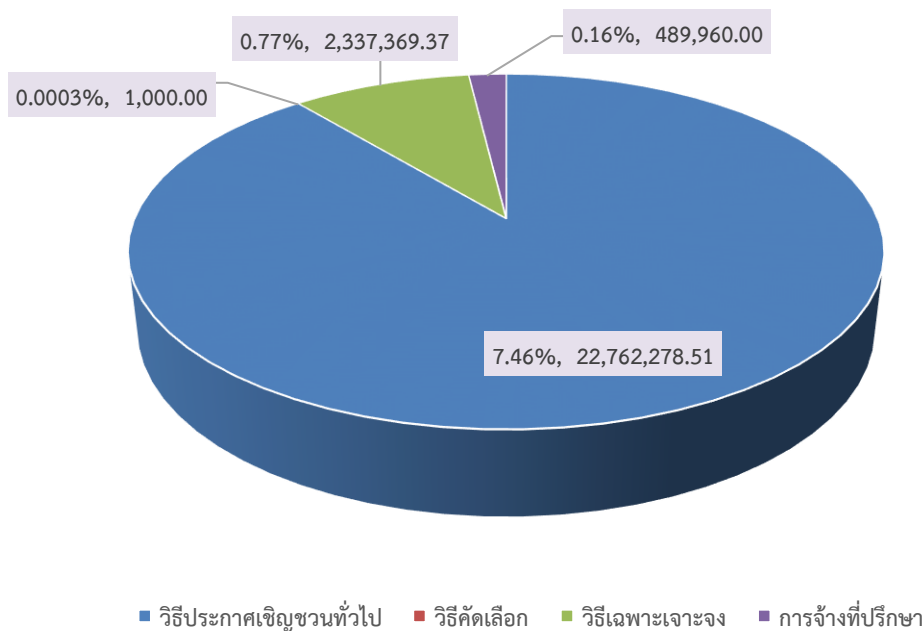

พิจารณาแยกตามจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างตามสัญญาหรือข้อตกลง จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า มีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 174,907,319.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.57 รองลงมาวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 88,688,343.63 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.73 การจ้างที่ปรึกษา 15,229,540.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.45 และวิธีคัดเลือก 699,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้
 จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2563

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	จำนวนเงิน งบประมาณ (บาท)	จำนวนเงิน ตามสัญญา/ข้อตกลง (บาท)	ประหยัดงบประมาณ	
			จำนวนเงิน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ (%)
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	197,669,598.00	174,907,319.49	22,762,278.51	7.46
วิธีคัดเลือก	700,000.00	699,000.00	1,000.00	0.0003
วิธีเฉพาะเจาะจง	91,025,713.00	88,688,343.63	2,337,369.37	0.77
การจ้างที่ปรึกษา	15,719,500.00	15,229,540.00	489,960.00	0.16
รวมทั้งสิ้น	305,114,811.00	279,524,203.12	25,590,607.88	8.39
คิดเป็นร้อยละ (%)	100.00	91.61	8.39	

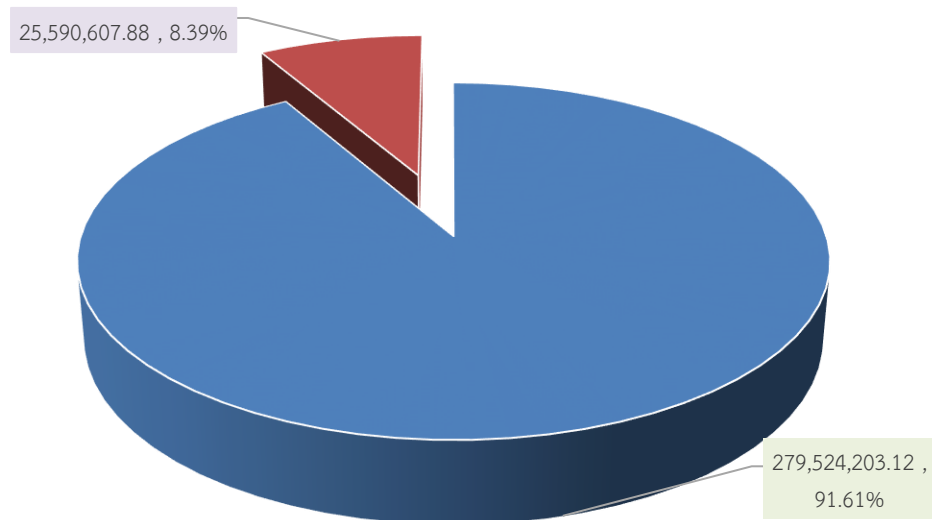
แผนภูมิแสดงงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
 ประจำปีงบประมาณ 2563

พิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพบว่า งบประมาณที่ประหยัดได้จากการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปมากที่สุด จำนวน 22,762,278.51 คิดเป็นร้อยละ 7.46 รองลงมาวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 2,337,369.37 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.77 การจ้างที่ปรึกษา 489,960.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.16 และวิธีคัดเลือก 1,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.0003 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2563

จากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2563 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 สามารถประหยัดงบประมาณผ่านการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 25,590,607.88 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.39 ของจำนวนเงินงบประมาณที่จัดซื้อจัดจ้าง

■ จำนวนเงินที่ใช้จัดซื้อจัดจ้าง

■ งบประมาณที่ประหยัดได้

ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง

1. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากการอุทธรณ์ผลการประกาศผู้ชนะการเสนอราคา
2. การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามสัญญา เนื่องจากดำเนินการในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (Covid-19))
3. พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบฯ บางข้อสื่อความหมายที่มีความซับซ้อน ต้องใช้การตีความ ส่งผลให้การทำงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาในการหารือกับกรมบัญชีกลาง หรือฝ่ายกฎหมายของหน่วยงาน เพื่อซักซ้อมความเข้าใจที่ถูกต้องและป้องกันความเสี่ยงอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อไป
4. การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านทางระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ไม่สามารถเชื่อมต่อเข้าระบบได้ เนื่องจากระบบขัดข้อง และมีการปิดปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) เพื่อปรับปรุงโปรแกรมทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

1. คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ชนะการยื่นข้อเสนอ ในกรณีใช้หลักเกณฑ์ราคาประกอบเกณฑ์อื่น และแบ่งข้อเสนอด้านเทคนิคเป็นเกณฑ์ย่อย ให้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนของแต่ละเกณฑ์ย่อยให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ยื่นข้อเสนอทราบตั้งแต่ต้น
2. คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง ควรศึกษาข้อมูลและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด
3. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ควรบริหารสัญญาที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) โดยถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติและหนังสือเวียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ของกรมบัญชีกลาง